

# Cumhuriyet Altınının Bankalar Tarafından Alınıp Satılabilmesine Kuyumculuk Sektörü Çalışanlarının Bakış Açısı Üzerine Bir Araştırma

## Özet

**Murat SERÇEMELİ<sup>1</sup>**  
**Ahmet İlker AKBABA<sup>2</sup>**

Bu çalışma, 31.01.2013 tarihinde yürürlüğe giren “Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik”teki değişiklikle ilgili olarak Kuyumculuk Sektörü çalışanlarının görüşlerini belirlemek üzere yapılmıştır. Bu amaçla Erzurum ilinde faaliyet gösteren kuyumculara araştırma kapsamında anket uygulaması yapılmıştır. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde çalışmayla ilgili genel bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde ülkemizde altının ve Türk kuyumculuk sektöründe cumhuriyet altınının yeri ve önemine değinilmiştir. Üçüncü bölümde ise araştırma ile ilgili olarak uygulanan anket çalışmasının değerlendirilmesi yapılarak sonuçlar analiz edilmiştir. Sonuç olarak kuyumculuk sektörü çalışanları; altın alım satım işinin sadece kuyumcular tarafından yapılması, bununla birlikte bankaların çalışma yapısı nedeniyle vatandaşın bu işten zararlı çıkacağı yönünde görüş bildirmişlerdir.

**Anahtar Kelimeler:** Banka, Cumhuriyet Altını, Kuyumculuk Sektörü

# An Investigation on Jewellery Industry Workers' View Points About the Ability of Republic Gold Trading By Banks

## Abstract

This paper aims to examine the opinions of jewellery industry workers about the recent change on “Regulation Related to Procedures and Principles on Precious Metal Trading of Banks”. For this purpose, and within the scope of this study a questionnaire was applied to the jewellers operating in Erzurum province. The paper consists of three sections. First section includes general information, second section emphasize the place and importance of republic gold in Turkish jewellery industry. In the third section, the findings of the questionnaire was analyzed and assessed. As a result, the jewellers generally agreed on the view that gold trading should be performed by themselves and they believed that citizens will be suffered because of the policies of banks.

**Keywords:** Bank, Republic Gold, Jewellery Industry

<sup>1</sup> Araş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, [murat.sercemeli@atauni.edu.tr](mailto:murat.sercemeli@atauni.edu.tr)

<sup>2</sup> Araş. Gör., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, [ahmet.akbaba@atauni.edu.tr](mailto:ahmet.akbaba@atauni.edu.tr)

## 1. GİRİŞ

Altının geçmişten günümüze kadar kullanım alan ve amaçları farklılık gösterse de değerli bir maden olma özelliğini her zaman korumuştur. Altının üretim miktarının talebe oranla sınırlı olması, arzının fiyat değişimlerine hemen cevap verememesi, takı ve süs eşyası olarak önemi ve tasarruf aracı olarak kullanılması gibi özellikleri her zaman önemli bir değer saklama birimi olmasına sebep olmuştur.

Altın dünya para tarihinde de önemli bir yere sahiptir. Milattan önce 600 yılından yirmi birinci yüzyıla kadar merkezi bir para birimi olarak kullanılmıştır. Altın 1870 - 1930 yılları arasında başlı başına para sisteminin temelini oluşturmuş, 1944 – 1973 yılları arasındaki Bretton Woods sisteminde ise dolara konvertibilitesi tam olan bir anahtar rezerv aracı niteliği taşımıştır.

Küreselleşen dünyada ülkeler arasındaki sınırların kalkması, ticaretin gelişmesi, birçok alanı olduğu gibi altın piyasasını da etkilemiştir. Artık dünyanın birçok ülkesindeki Kıymetli Maden Piyasaları birbiriyle etkileşimli olarak çalışmakta, bir piyasada oluşan fiyatlar diğer piyasaları da etkilemektedir.

Altın günümüzde süs eşyası yapımı, takı, elektronik ve endüstriyel ürünler gibi alanlarda talep edilmektedir. Dünyadaki politik gelişmeler ve enflasyonist ortamlar kişilerin altın taleplerini de etkilemiştir.

Kuyumculuk sektörü ise altının en eski kullanım alanıdır. Altın fiyatlarının yükselme beklentisi ve tasarruf aracı olarak uzun vadede kullanılması aynı zamanda da takı aracı olarak kullanılması mücevher talebini sürekli artırmıştır. Mücevher talep artışına bağlı olarak da kuyumculuk sektörünün temeli olan altının talebi de artmaktadır.

## 2. ALTININ ÜLKEMİZDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Anadolu'da yaşayan toplumlar altınla hep iç içe olmuş, onu geleneksel süs ve takı eşyası olarak kullanırken küçük birikimlerini boyunlarında ve bileklerinde taşımışlardır. Bununla birlikte altın aynı zamanda insanlar arasında geleneksel olay ve zamanlarda yardımlaşma ve hediye aracı olarak da yaygınlıkla kullanılagelmıştır.

### 2.1. Türkiye' de 1980 Öncesi Altın

Cumhuriyetin kurulmasından 1960 yılına kadar hükümetler TCMB için altın rezervleri biriktirmeye ihtiyaç duymuşlardır. Bu dönemde dış ticarete kontroller artırılmış, döviz ve altın ticareti serbestlik kazanamamış, özellikle altın ticareti ihmal edilmiştir (Aslan, 1999; 36 ). 1960-1980 döneminde iç ve dış altın sirkülasyonunu kontrol altına almaya ve altın kaçakçılığının önüne geçmeye yönelik çabalar belirginleşmiştir. 1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu ve Kanuna ilişkin 11 Ağustos 1962 tarihli 17 Sayılı Karar, Maliye Bakanlığı'na kıymetli maden ithalini ve ihracını, kıymetli taş ürünlerinin ihracını, yasaklama, kısıtlama ve düzenleme yetkisi vermiştir (T.C. Yasalar, 1962). Alınan bu karar her ne kadar altın kaçakçılığını kontrol etmek için çıkarılmışsa da, aksine bir etki oluşturmuş ve altının yurtiçine kaçak olarak girişinde önemli bir artış yaşanmıştır. Bu dönemde, Türkiye, ithalatın yasal olmaması nedeniyle illegal yollardan yılda 80 ton civarında altın ithal etmekteydi (Aytoğu, 1996; 6-7).

Bu ortamda, altının temel işlevi, bir kambiyo aracı olmasıydı. Döviz kurları sabitken altın, dış ticarete gerekli esnekliği sağlayacak bir araç niteliğindeydi. Böylece İstanbul'da paralel serbest altın ve döviz piyasası gelişmiş, Kapalıçarşı bu işlemlerin merkezini oluşturmuştur. 1970'lerin sonlarında döviz krizi önemli boyutlara ulaştığında ve Merkez Bankası gerekli hammadde ithalatı ödemeleri için döviz transferleri yapamadığı bir zamanda, Kapalıçarşı piyasası tüm zorunlu ithalat ödemeleri için gerekli transferleri gerçekleştirmiştir. Böylece bu ödemelerin finansmanı için, ülkeden önemli miktarlarda altın çıkışı olmuştur. Resmi olmayan piyasa sayesinde Türkiye, o tarihlerdeki sanayi gelişimini sürdürebilmiştir (Aytoğu, 1996; 8).

### 2.2. Türkiye' de 1980 - 1995 Dönemi Altın

1980'li yıllara kadar altın ticareti yasa dışı yollardan yapılan ithalatla artarak devam etmiştir. O dönemde altın ithalatının 80 tona ulaştığı tahmin edilmektedir. 24 Ocak 1980 yılında libelleşmeyle ilgili olarak alınan yapısal değişiklik kararları, altın sektörünün gelişimi açısından da önemli bir aşamadır. 1983 ve 1984 yıllarında alınan kararlarla altın ithali bazı şartlara uymak koşuluyla serbest bırakılmıştır (İstanbul Altın Borsası, 1999; 2).

Aynı zamanda altın ve döviz kurlarının Türk Lirası karşılık değerlerinin tespiti yetkisi TCMB'ye verilmiştir. Bu programla önce döviz kuru, ardından da altın ticaretinin liberasyonu sağlanmaya çalışılmıştır. Amaç altın fiyatlarını dikkate alarak döviz kurlarında bir denge oluşturmaktır. Ayrıca yasal olmayan yollarla ithal edilen altın hem altın maliyetini arttırmakta, hem de altın ticaretiyle uğraşanların döviz ihtiyaçlarına paralel olarak döviz kurlarının yükselmesine sebep olmaktadır. Bu durum resmi ve resmi olmayan piyasalar arasında kur farkının oluşmasına sebep olmuştur. Bütün bu gelişmeler ışığında altın ticaretinde liberasyon zorunlu hale gelmiştir (Ertuna, 1994; 9).

1984 yılında Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına, altın ithal etme ve altının piyasa fiyatlarının Türk Lirası bazında belirlenmesi yetkisi verilmesiyle Türkiye'de ilk defa resmi bir altın piyasasının olduğu görülmektedir. Ancak bu piyasanın tek ithalatçı ve arzıcı yapıda oluşu, dünya altın fiyatları ile yerel altın fiyatları arasındaki farkın kaybolmasını engellemiş ve altının sadece Türk Lirası üzerinden alınıp satılabilir olması döviz kuru riskinin doğmasına sebep olmuştur. Resmi altın piyasasına rağmen yasa dışı yollardan ülkeye altın girişi engellenememiştir. 1989 yılında, yetkili bankaların, finansal kuruluşların ve yetkili müesseselerin katılımlarıyla, altının dövizle de alınıp satılabildiği iki-yönlü toptan altın piyasası oluşturulmuştur. Merkez Bankası tek ithalatçı olma özelliğini korumakla birlikte, pozisyon almayarak sadece aracı olma rolünü üstlenmiştir. 1989 yılında yaşanan bu gelişmeyle Türkiye altın piyasasının dünya altın piyasasına bağlandığı söylenebilir. Ancak bu piyasada sadece fiziki teslimat sözleşmelerinin yapılmasına izin verilmiştir (Çıtak, 2006; 64-65).

1993 yılında Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 Sayılı Kararda yapılan değişikliklerle altının fiyatının belirlenmesi ile ithalatı ve ihracı serbest bırakılmıştır.

Altın piyasasının liberalleştirilmesi yönünde alınan kararlar ithalat ve ihracat aşamasına yeni düzenlemeler getirilmiştir. Altın piyasasında alınan bu kararlar ile sektörde görülen büyüme ivmesi, mevcut altın potansiyelinin finans sektörüne kaynak olarak aktarılması hususunda yeni kararlar alınmasını da hızlandırmıştır (Devlet Planlama Teşkilatı, 2007; 46).

## 2.3. Türkiye'de 1995 Sonrası Altın

1995 yılı sonrasındaki Türkiye altın piyasasındaki en önemli farklılık 1995 yılında İstanbul Altın Borsası'nın kurulmasıdır.

İstanbul Altın Borsası, Türkiye'deki mevcut altın potansiyelini, kurulacak yeni bir yapı ile üretken yatırımlara dönüştürerek ekonomik kalkınmaya kaynak oluşturmada tamamlayıcı güç haline getirmek üzere 1995 yılında kurulmuştur. İstanbul Altın Borsası, altının finansal sisteme kazandırılmasında, altına dayalı yatırım araçlarının geliştirilmesinde ve uluslararası piyasalara açılmasında önemli bir yere sahip olmuştur. İstanbul Altın Borsası ile altın fiyatları dünya fiyatlarıyla paralellik kazanmış, ithal edilen altınların genel kabul gören saflık ve standartta olması zorunluluğu getirilmiş, altın piyasasının kurumsallaşması ve kayıt altına alınması hızlandırılmış ve sektörün büyüme ve ihracat potansiyelinin önemli oranda artmasının alt yapısı oluşturulmuştur (Devlet Planlama Teşkilatı, 2007; 47).

## 2.4. Ülkemizdeki Altın ve Mücevherat Sektörü

Türk altın mücevherat üretim geleneğinin kökleri 5000 yıl öncesine dayanmakta olup, Anadolu'da yaşamış olan tüm uygarlıklar dini ve estetik amaçlı olmak üzere pek çok takı kullanmışlardır. Anadolu'da hüküm sürmüş olan Hititler, Urartular, Frigyalılar, İyonyalılar, Lidyalılar, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar kendilerine ait takı stillerini geliştirmiştir. Pek çok değişik mücevherat stili arasında, en önemli mücevherat stilini Anadolu'ya getirenler Selçuklular olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun büyümesi ve refaha ulaşması ile birlikte takı sanatı İstanbul'da önem kazanmış, Kanuni Sultan Süleyman'ın saltanatı esnasında İstanbul dünyanın en önemli mücevherat merkezleri arasına girmiştir. Bu dönemde İstanbul'da mücevherat fuarlarının düzenlendiği de tarihi kaynaklarda belirtilmektedir (Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı, 2012; 1).

### 2.4.1. Mücevherat Üretim

Türkiye, altın mücevherat pazar büyüklüğü açısından Hindistan, Çin, ABD ve Rusya ile birlikte dünyanın en büyük beş pazarı arasında yer alırken, üretimde de Hindistan ve İtalya ile birlikte ilk

üç ülke arasında bulunmaktadır. Türkiye yıllık olarak 400 ton altın işleme kapasitesine sahip olmasına rağmen bu kapasitenin tümü kullanılamamaktadır. Ülkemizde her sene yaklaşık 250–300 ton altın mücevherat üretilmektedir. Sektör Türk imalat sektörlerinin en büyükleri arasında yer almakta ve yaklaşık 250 bin kişi istihdam edilmektedir. Sektörde yaklaşık 5 bin üretici, 35 bin perakende satış mağazası bulunmaktadır. Altın mücevherat üre-

tim merkezi İstanbul olmakla beraber, Ankara ve İzmir’de de oldukça önemli miktarlarda üretim yapılmaktadır. Doğu ve Güney Doğu Anadolu’daki bazı illerde de geleneksel çizgiler taşıyan üretim mevcuttur (Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı, 2012; 1).

Tablo 1’de maden firmalarının cevher (altın) üretim miktarları görülmektedir.

Tablo 1: Maden Firmalarının Cevher (Altın) Üretim Miktarları (Kg)

| TARİH   | 2008      | 2009      | 2010      | 2011      | 2012      | 2013      |
|---------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| OCAK    | 517,406   | 737,614   | 1.394,48  | 1.318,56  | 2.207,62  | 2.096,24  |
| ŞUBAT   | 482,788   | 584,67    | 1.556,08  | 1.262,61  | 2.229,68  | 2.048,980 |
| MART    | 1.244,42  | 960,467   | 1.509,72  | 1.948,96  | 2.065,58  |           |
| NİSAN   | 1061,966  | 1.121,62  | 1.265,91  | 1.699,89  | 2.397,35  |           |
| MAYIS   | 913,363   | 1.362,93  | 1.390,27  | 1.975,18  | 2.301,45  |           |
| HAZİRAN | 970,657   | 1.257,09  | 1.453,59  | 1.656,47  | 2.049,30  |           |
| TEMMUZ  | 1.090,49  | 1.145,27  | 1.243,26  | 1.955,90  | 2.505,28  |           |
| AĞUSTOS | 970,537   | 1.239,84  | 1.531,35  | 2.079,25  | 2.398,21  |           |
| EYLÜL   | 832,924   | 1.424,83  | 1.196,52  | 2.641,71  | 2.321,83  |           |
| EKİM    | 1.039,61  | 1.620,45  | 1.194,71  | 2.264,72  | 2.410,33  |           |
| KASIM   | 1.005,38  | 1.175,55  | 1.451,05  | 2.766,91  | 2.233,12  |           |
| ARALIK  | 1.079,48  | 1.715,47  | 1.244,20  | 2.396,56  | 2.227,18  |           |
| TOPLAM  | 11.209,01 | 14.345,80 | 16.431,12 | 23.966,71 | 27.346,93 | 4.210,016 |

Kaynak: <http://www.iab.gov.tr/Veriler/data/veri041.pdf>

2008-2013 dönemi üretim miktarlarına baktığımızda, Altın üretiminin 2008’den bu yıla kadar artarak devam ettiğini ve 2012 yılında 2008’e kıyasla iki kattan daha fazla arttığını görmekteyiz.

#### 2.4.2. Mücevherat İhracat ve İthalatı

Altın mücevherat ihracatının geçmişi son 20-25 yıla dayanmakla birlikte, oldukça iyi bir performans göstermiştir. Türkiye, 2011 yılı Dünya değerli mücevherat ihracatında 11. sırada yer almakta iken, altın mücevherat ihracatında İtalya’dan sonra ikinci sırada yer almaktadır (Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı, 2012; 2).

Türkiye’nin altın mücevherat ithalatı 2011 yılında 349,6 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İthalat yapılan başlıca ülkeler, İtalya, B.A.E.,

Hong Kong, Endonezya, ABD, İspanya ve Güney Kore’dir (Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı, 2012; 3).

#### 2.5. Türk Kuyumculuk Sektöründe Cumhuriyet Altını

Türkiye kuyumculuk piyasasının cumhuriyet altın talebine bakıldığında 2000 yılından 2006 yılına kadar 31,5 tondan, 66 tona çıkarak zirve yaptığı görülmektedir. 2000 ile 2012 yılları verilerine baktığımızda cumhuriyet altını talebinin oldukça fazla olduğunu görmekteyiz. Fiziki altın talebindeki bu canlılık Türkiye’yi en önemli altın ithalatçılarından biri haline getirmiştir. Yine bu veriler bize kuyumculuk sektöründeki cumhuriyet altınının önemini göstermektedir.

Tablo 2: Yıllık Cumhuriyet Altını Talebi Üretim Miktarı (Ton)

| YILLAR | TON    |
|--------|--------|
| 2000   | 31,58  |
| 2001   | 28,06  |
| 2002   | 32,13  |
| 2003   | 50,78  |
| 2004   | 50,77  |
| 2005   | 56,71  |
| 2006   | 66,08  |
| 2007   | 61,89  |
| 2008   | 57,82  |
| 2009   | 33,67  |
| 2010   | 39,02  |
| 2011   | 64,24  |
| 2012   | 43,19  |
| TOPLAM | 616,01 |

Kaynak: [http://www.darphane.gov.tr/tr/content.php?parent\\_id=1438&content\\_id=1438](http://www.darphane.gov.tr/tr/content.php?parent_id=1438&content_id=1438)

## 2.6. Türkiye’de Cumhuriyet Altını İle İlgili Mevzuat

1/11/2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına ve Alacaklarından Dolayı Edindikleri Em-tia ve Gayrimenkullerin Elden Çıkarılmasına İliş-kin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesi 31 Ocak 2013 tarih ve 28545 sayılı resmi gazetede yapılan değişiklikle şu şekilde de-ğiştirilmiştir:

**MADDE 4 –** Bankalar, Kıymetli Madenler Borsa-larında işlem gören veya standartları ve nitelikle-ri Hazine Müsteşarlığı veya İstanbul Altın Borsası tarafından belirlenen ya da bu standartlara ve ni-teliklere uygunluğu bakımından, üretildikleri rafineriler itibarıyla kabul edilebilirlikleri İstanbul Altın Borsasınca teyit edilen kıymetli madenler ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1/8/1951 tarihli ve 1738 sayılı Kararı ile standartları ve nitelikleri belirlenen Cumhuriyet altın sikkeleri ile Cumhuriyet ziynet altınlarının alım ve satımı ile Vadeli İş-lem ve Opsiyon Borsalarında işlem gören ve stan-dart ve nitelikleri yetkili merciler tarafından belirlenen kıymetli madenleri esas alan sözleşmelerin alım ve satımını yapabilirler.”

Bu değişiklikle birlikte artık sadece kuyumculuk

sektörünün değil bankacılık sektörünün de cumhu-riyet altını ve ziynet altın alım satımı yapabileceği-ni görmekteyiz.

## 3. CUMHURİYET ALTINININ BANKALAR TARAFINDAN ALIM SATIMINA YÖNELİK KUYUMCULUK SEKTÖRÜ ÇALIŞANLARININ BAKIŞ AÇISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

### 3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı 31/01/2013 tarihinde yürürlüğe giren “Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik”teki değişiklikle ilgili olarak kuyum-culuk sektörü çalışanlarının bu yönetmelikle ilgi-li düşüncelerine yönelik bir araştırma yapmaktır.

### 3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Kısıtları

Araştırma Erzurum ilinde faaliyet gösteren, Erzu-rum Kuyumcular Odasına bağlı 150 işletmeden, altın alım-satım işi yapan yaklaşık 125 işletmeyi kapsamaktadır. Araştırma kapsamında, cevapla-mayı kabul eden 116 işletmeye yüz yüze anket ya-pılmış ve cevaplanan anketlerin hepsi kabul edil-miştir. Anket uygulanacak örnek kütlenin büyük-

lüğünün belirlenebilmesi için;

$$n = \frac{NPQZ^2}{(N-1)d^2 + PQZ^2}$$

biçimindeki oran için örnek büyüklüğünün tahmini formülünden yararlanılmıştır (Özer, 2004).

Bu formüldeki, n = Örnek kütle büyüklüğü, N = Ana kütle hacmi (Erzurum Kuyumcular odasına bağlı kuyumcular), P = Evrendeki X'in gözlenme oranı, Q = Evrendeki X'in gözlenmeme oranı (1 - P), Z = %(1 - α) düzeyinde Z test değeri, α = Önem düzeyi, d = Hata (tolerans) payıdır.

Mümkün olduğunca büyük örneklerle çalışmak için P değeri 0,5 olarak alınmış, %5 önem düzeyinde %5 hata payı ile yığıcı temsil edecek örnek büyüklüğü,

$$n = \frac{125(0,5)(0,5)(1,96)^2}{(125 - 1)0,05^2 + (0,5)(0,5)(1,96)^2} \cong 95$$

olarak hesaplanmıştır. Araştırmada hedeflenen minimum örnek büyüklüğü 95'tir. Yapılan anket sayısı hedeflenen minimum anket sayısından fazladır.

Kuyumculara uygulanan anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım demografik soruları içermektedir, ikinci kısımda kuyumculuk sektörü çalışanlarının bankaların cumhuriyet altınıni

alıp satmasıyla ilgili genel tutumlarını belirlemeye yönelik 5'li likert ölçüm sisteminden oluşan 23 soru sorulmuştur.

Anket formlarının tamamı analize dâhil edilmiş ve anket sonuçlarının analizinde SPSS 17,0 bilgisayar programından faydalanılmıştır.

### 3.3. Güvenilirlik Analizi

Ankete yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach's Alpha değeri 0,740 olarak hesaplanmıştır. Bu değer anketin güvenle kullanılabileceğini göstermektedir.

### 3.4. Araştırmanın Bulguları ve Analizi

Çalışmanın bu bölümünde, yapılan anket uygulamasından elde edilen verilere frekans ve ki-kare analizi yapılmış ve elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

#### 3.4.1. Demografik Özelliklerin Analizi

Ankete katılan kuyumcuların hipotezlerin oluşturulmasında esas alınmak üzere kendilerine yöneltilen bazı kişisel ve işletmelerine yönelik sorulara verdikleri yanıtların dağılımları Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3: Katılımcıların Demografik Özellikleri

| Değişkenler           | Frekans | Yüzde | Değişkenler                 | Frekans | Yüzde |
|-----------------------|---------|-------|-----------------------------|---------|-------|
| CİNSİYET              |         |       | ŞAHSİ KREDİ KARTI KULLANIMI |         |       |
| ERKEK                 | 116     | 100   | 1 adet                      | 45      | 38,8  |
| KADIN                 | 0       | 0     | 2 adet                      | 24      | 20,7  |
| YAŞ                   |         |       | 3 ve üzeri adet             | 13      | 11,2  |
| 18-30 yaş arası       | 13      | 11,2  | Yok                         | 34      | 29,3  |
| 31-43 yaş arası       | 45      | 38,8  | EĞİTİM DURUMU               |         |       |
| 44 yaş veya üzeri     | 58      | 50    | İlkokul                     | 13      | 11,2  |
| İŞYERİNDEKİ GÖREV     |         |       | Ortaokul                    | 23      | 19,8  |
| İşletme sahibi/ortağı | 100     | 86,2  | Lise                        | 50      | 43,1  |
| İşletme Müdürü        | 2       | 1,7   | Üniversite                  | 30      | 25,9  |
| İşletme Çalışanı      | 14      | 12,1  | Lisansüstü                  | 0       | 0     |

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde tamamının erkek olduğu görülmektedir. % 50 sinin 44 yaş ve üzeri olduğu dolayısıyla tecrübeli oldukları belirtilebilir. Yine % 86'sı civarının işletme sahibi ya da ortağı olduğu görülmekte-

dir. Katılımcıların % 70 inin en az 1 adet şahsına ait kredi kartı olduğu, yaklaşık % 70 inin en az lise mezunu ve üzeri eğitim durumuna sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4: İşletmelerin Demografik Özellikleri

| Değişkenler           | Frekans | Yüzde | Değişkenler         | Frekans | Yüzde |
|-----------------------|---------|-------|---------------------|---------|-------|
| Faaliyet Süresi       |         |       | İmalat Yapma Durumu |         |       |
| 1-3 yıl               | 3       | 2,6   | Evet                | 26      | 22,4  |
| 4-6 yıl               | 4       | 3,4   | Hayır               | 90      | 77,6  |
| 7-9 yıl               | 2       | 1,7   | Çalışan Sayısı      |         |       |
| 10 yıl veya üzeri     | 107     | 92,2  | 1 kişi              | 64      | 55,2  |
| Pos Cihazı Bulundurma |         |       | 2 kişi              | 30      | 25,9  |
| 1 adet                | 45      | 38,8  | 3 kişi              | 16      | 13,8  |
| 2 adet                | 24      | 20,7  | 4 kişi              | 5       | 4,3   |
| 3 adet veya üzeri     | 13      | 11,2  | 5 kişi veya üzeri   | 1       | 0,9   |
| Yok                   | 34      | 29,3  |                     |         |       |

İşletmelerin demografik özelliklerine bakıldığında % 93 ünün faaliyet süresinin 10 yıl ve üzeri olduğu görülmektedir. % 70 civarı işletmede en az 1 adet POS cihazı bulunduğu görülmekte, % 22 civarı işletmenin imalat yaptığı, % 55 inde ise 1 çalışan ol-

duğu görülmektedir.

### 3.4.2. Değişkenlerin Frekans Dağılımları

Tablo 5: Kuyumculuk Sektör Çalışanlarının Görüşleri

| Bankaların altın alıp satması ile ilgili olarak;                                      | Katılım Düzeyi          |       |              |       |            |       |             |       |                        |       |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-------|--------------|-------|------------|-------|-------------|-------|------------------------|-------|
|                                                                                       | Kesinlikle Katılmıyorum |       | Katılmıyorum |       | Kararsızım |       | Katılıyorum |       | Kesinlikle Katılıyorum |       |
|                                                                                       | Frekans                 | Yüzde | Frekans      | Yüzde | Frekans    | Yüzde | Frekans     | Yüzde | Frekans                | Yüzde |
| Bu konuda bankalara tepki olarak, pos cihazlarını ve kredi kartlarını iptal ettiririz | 3                       | 2,6   | 69           | 59,5  | 6          | 5,2   | 28          | 24,1  | 10                     | 8,6   |
| Gerekirse zararına satış yaparız.                                                     | 7                       | 6     | 95           | 81,9  | -          | -     | 11          | 9,5   | 3                      | 2,6   |
| İşimizi etkilemez.                                                                    | 3                       | 2,6   | 46           | 39,7  | 3          | 2,6   | 60          | 51,7  | 4                      | 3,4   |
| Kuyumculuk sektörünü olumsuz etkiler.                                                 | 2                       | 1,7   | 42           | 36,2  | 2          | 1,7   | 69          | 59,5  | 1                      | 0,9   |
| Altın alım satım işi sadece kuyumcu tarafından yapılmalıdır.                          | 2                       | 1,7   | 17           | 14,7  | -          | -     | 59          | 50,9  | 38                     | 32,8  |
| İşçi çıkarmamıza neden olur.                                                          | 2                       | 1,7   | 73           | 62,9  | 8          | 6,9   | 31          | 26,7  | 2                      | 1,7   |
| Bizim için bir sakıncası yoktur.                                                      | 4                       | 3,4   | 61           | 52,6  | -          | -     | 51          | 44    | -                      | -     |

|                                                                                 |    |      |    |      |    |      |    |      |    |      |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|------|----|------|----|------|----|------|----|------|
| Kuyumcudan günlük, altın fiyatı soran müşteri sayısı azalır.                    | 5  | 4,3  | 64 | 55,2 | 2  | 1,7  | 45 | 38,8 | -  | -    |
| Kuyumcudan satılan aylık cumhuriyet altını sayısı azalır.                       | 1  | 0,9  | 51 | 44   | 11 | 9,5  | 52 | 44,8 | 1  | 0,9  |
| Bankalar fiziki altın alışı yapabilirler, ancak geri satış yapmakta zorlanırlar | 21 | 18,1 | 5  | 4,3  | 81 | 69,8 | 8  | 6,9  | 8  | 6,9  |
| Bankaların hizmet saatlerinin kısıtlı olması vatandaşı etkiler                  | -  | -    | 14 | 12,1 | 1  | 0,9  | 79 | 68,1 | 22 | 19   |
| Bankalar fiyat konusunda kuyumcularla rekabet edemezler.                        | 2  | 1,7  | 13 | 11,2 | 5  | 4,3  | 77 | 66,4 | 19 | 16,4 |
| Bankalar rekabet edemeyeceği için bir süre sonra vazgeçeceklerdir.              | 2  | 1,7  | 23 | 19,8 | 18 | 15,5 | 54 | 46,6 | 19 | 16,4 |
| Bankalar altyapı olarak bu işe hazır değiller.                                  | 1  | 0,9  | 18 | 15,5 | 5  | 4,3  | 59 | 50,9 | 33 | 28,4 |
| Bankalar, bozdurulan altınlara doğru fiyat veremez.                             | 1  | 0,9  | 21 | 18,1 | 5  | 4,3  | 68 | 58,6 | 21 | 18,1 |
| Bankalar gram altın alıp satabilir ancak cumhuriyet altını alıp-satmamalıdır.   | 2  | 1,7  | 23 | 19,8 | 20 | 17,2 | 53 | 45,7 | 18 | 15,5 |
| Vatandaşın altını daha yüksek fiyattan almalarına sebep olur.                   | 3  | 2,6  | 19 | 16,4 | 2  | 1,7  | 74 | 63,8 | 18 | 15,5 |
| Vatandaş bankada sıra almak zorunda kalır, vakit kaybı olur.                    | 1  | 0,9  | 6  | 5,2  | -  | -    | 74 | 63,8 | 35 | 30,2 |
| Vatandaşın bankayla pazarlık yapma imkânı yoktur.                               | 1  | 0,9  | 2  | 1,7  | 1  | 0,9  | 71 | 61,2 | 41 | 35,3 |
| Vatandaş bankada, kuyumcuda bulunduğu samimi ilişkiyi bulamaz.                  | 2  | 1,7  | 2  | 1,7  | 2  | 1,7  | 62 | 53,4 | 48 | 41,4 |
| Yastık altı altınlarının ekonomiye kazandırılmasını sağlar.                     | 11 | 9,5  | 57 | 49,1 | 8  | 6,9  | 39 | 33,6 | 1  | 0,9  |
| Ekonomiye herhangi bir katkısı yoktur                                           | 7  | 6    | 45 | 38,8 | 8  | 6,9  | 49 | 42,2 | 7  | 6    |
| Darphanenin bastığı yıllık cumhuriyet altını sayısı artar.                      | 9  | 7,8  | 55 | 47,4 | 11 | 9,5  | 41 | 35,3 | -  | -    |

Tablo 5 incelendiğinde kuyumculuk sektör çalışanlarının yaklaşık %70'inden fazlası bankalara tepki olarak pos cihazlarını ya da kredi kartlarını iptal ettirmeyeceklerini belirtmişlerdir. Yine %85'inden fazlası zararına satış yapmayacaklarını belirtmişlerdir. Kuyumculuk sektörü çalışanlarının %60'ından fazlası kuyumculuk sektörünü olumsuz etkileyeceği yönünde görüş beyan etmişlerdir. Yine % 80'inden fazlası, altın alım satımını sadece kuyumcuların yapması gerektiğini belirtmişlerdir. % 64' ünden fazlası, işçi çıkarmayacaklarını belirtmiş, dolayısıyla makro açıdan bakıldığında istihdam noktasında çok büyük bir etki göstermeyeceğini söylemek mümkündür. % 87'si ci-

varı, bankaların hizmet saatlerinin sınırlı olmasının vatandaşı olumsuz etkileyeceği yönünde görüş belirtmişlerdir. % 80'inden fazlası, bankaların fiyat konusunda kuyumcularla rekabet edemeyeceğini belirtmişlerdir. % 60'ı civarı, bankaların rekabet edemeyeceği için bir süre sonra bu işten vazgeçeceklerini belirtmişlerdir. % 80 civarı, bankaların alt yapı olarak bu işe hazır olmadıkları yönünde görüş beyan etmişlerdir. %77' si civarı, bankaların bozdurulan altına doğru fiyat veremeyeceklerini belirtmişlerdir. % 60 'ından fazlası, bankaların gram altın alıp satmasının kendileri için bir sakıncasının olmadığını, ancak cumhuriyet altını alıp satmamaları gerektiğini bildirmişlerdir. %

80 civarı, vatandaşın altını daha yüksek fiyattan alacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. % 94 civarı, vatandaşın bankada sıra almak zorunda kalacağı için vakit kaybı olacağını belirtmişlerdir. Tablo da en dikkat çekici unsurlardan birisi de sektör çalışanlarının % 96'sı, vatandaşın bankayla pazarlık imkânı olmadığı yönündeki görüşleridir. Yine % 95'i, vatandaşın bankada kuyumcуда bulduğu samimi ilişkiyi bulamayacağını belirtmişlerdir.

### 3.4.3. Ki-Kare Analizleri

Aşağıda bazı demografik özelliklere göre yapılan Ki-Kare analiz sonuçları verilmiştir.

#### • Yaşa Göre Yönetmelikle İlgili Bilgi Durumu

Katılımcının yaşı ile yeni yönetmelikle ilgili bilgi durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur ( $\chi^2 = 1,623$ ; sd = 2; P = 0,444).

#### • Yaşa Göre “Bankalara tepki olarak pos cihazlarını ve kredi kartlarını iptal ettiririz” Görüşüne Katılma Durumu

Katılımcının yaşı ile bankalara tepki olarak pos cihazlarını ve kredi kartlarını iptal ettiririz görüşü arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 28,821$ ; sd = 8; P = 0,000).

18-30 yaş grubunun %69,3'ü bu görüşe katıldığı yönünde, 31-43 yaş grubunun %73,3'ü ve 44 ve üzeri yaş grubunun %62,0'ı bu görüşe katılmadığı yönünde cevap bildirmiştir.

#### • Yaşa Göre “Kuyumculuk sektörünü olumsuz etkiler” Görüşüne Katılma Durumu

Katılımcının yaşı ile kuyumculuk sektörünü olumsuz etkiler görüşü arasında anlamlı bir ilişki yoktur ( $\chi^2 = 13,428$ ; sd = 8; P = 0,098).

#### • Eğitim Durumuna Göre Yönetmelikle İlgili Bilgi Durumu

Katılımcının eğitim durumu ile yeni yönetmelikle ilgili bilgi durumu arasında anlamlı bir ilişki yoktur ( $\chi^2 = 7,552$ ; sd = 3; P = 0,056).

#### • Eğitim Durumuna Göre “Bankalara tepki olarak pos cihazlarını ve kredi kartlarını iptal ettiririz” Görüşüne Katılma Durumu

Katılımcının eğitim durumu ile bankalara tepki olarak pos cihazlarını ve kredi kartlarını iptal ettiririz görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 27,852$ ; sd = 12; P = 0,006).

İlkokul mezunlarının %53,9'u, lise mezunlarının %64,0'ı, üniversite mezunlarının %76,6'sı bu görüşe katılmadıklarını, ortaokul mezunlarının %56,5'i bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir.

#### • Eğitim Durumuna Göre “Gerekirse zararına satış yaparız” Görüşüne Katılma Durumu

Katılımcının eğitim durumu ile gerekirse zararına satış yaparız görüşü arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 33,965$ ; sd = 9; P = 0,000).

İlkokul mezunlarının %92,3'ü, ortaokul mezunlarının %95,7'si, lise mezunlarının %86,0'ı, üniversite mezunlarının %83,3'ü bu görüşe katılmadıklarını bildirmişlerdir.

#### • Eğitim Durumuna Göre “Kuyumculuk sektörünü olumsuz etkiler” Görüşüne Katılma Durumu

Katılımcının eğitim durumu ile kuyumculuk sektörünü olumsuz etkiler görüşü arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 42,489$ ; sd = 12; P = 0,000).

İlkokul mezunlarının %61,5'i, ortaokul mezunlarının %91,3'ü, lise mezunlarının %58,0'ı bu görüşe katıldıklarını, üniversite mezunlarının %60,0'ı bu görüşe katılmadıklarını bildirmişlerdir.

#### • Eğitim Durumuna Göre “Altın alım-satım işi sadece kuyumcu tarafından yapılmalıdır” Görüşüne Katılma Durumu

Katılımcının eğitim durumu ile altın alım-satım işi sadece kuyumcu tarafından yapılmalıdır görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 22,777$ ; sd = 9; P = 0,007).

İlkokul mezunlarının %69,2'si, ortaokul mezunlarının %91,3'ü, lise mezunlarının %82,0'ı, üniversite mezunlarının %86,7'si bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir.

#### • Eğitim Durumuna Göre “Bankalar fiyat konusunda kuyumcularla rekabet edemezler” Görüşüne Katılma Durumu

Katılımcının eğitim durumu ile bankalar fiyat konusunda kuyumcularla rekabet edemezler görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 24,010$ ;  $sd = 12$ ;  $P = 0,020$ ).

İlkokul mezunlarının %84,6'sı, ortaokul mezunlarının %91,3'ü, lise mezunlarının %82,0'ı, üniversite mezunlarının %76,7'si bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir.

• **Eğitim Durumuna Göre “Bankalar, bozdurulan altınlara doğru fiyat veremez” Görüşüne Katılma Durumu**

Katılımcının eğitim durumu ile bankalar, bozdurulan altınlara doğru fiyat veremez görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 23,134$ ;  $sd = 12$ ;  $P = 0,027$ ).

İlkokul mezunlarının %84,6'sı, ortaokul mezunlarının %91,3'ü, lise mezunlarının %76,0'ı, üniversite mezunlarının %63,3'ü bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir.

• **İmalat Durumuna Göre “Kuyumculuk sektörünü olumsuz etkiler” Görüşüne Katılma Durumu**

İşletmenin imalat durumu ile kuyumculuk sektörünü olumsuz etkiler görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 12,808$ ;  $sd = 4$ ;  $P = 0,012$ ).

İmalat yapan işletmelerin %65,4'ü bu görüşe katılmadığını, imalat yapmayan işletmelerin %67,8'i bu görüşe katıldığını bildirmiştir.

• **İmalat Durumuna Göre “Yastık altı altınlarının ekonomiye kazandırılmasını sağlar” Görüşüne Katılma Durumu**

İşletmenin imalat durumu ile yastık altı altınlarının ekonomiye kazandırılmasını sağlar görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 15,834$ ;  $sd = 4$ ;  $P = 0,003$ ).

İmalat yapan işletmelerin %50,0'ı bu görüşe katıldığını, imalat yapmayan işletmelerin %66,6'sı bu görüşe katılmadığını bildirmiştir.

• **Faaliyet Süresine Göre “Altın alım-satım işi sadece kuyumcu tarafından yapılmalıdır” Görüşüne Katılma Durumu**

İşletmenin faaliyet süresi ile altın alım-satım işi sadece kuyumcu tarafından yapılmalıdır görüşü arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 31,432$ ;  $sd = 9$ ;  $P = 0,000$ ).

1-3 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %66,7'si, 4-6 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %100,0'ı, 7-9 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %100,0'ı, 10 yıl ve üzeri süredir faaliyet gösteren işletmelerin %83,2'si bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir.

• **Faaliyet Süresine Göre “Bankalar fiyat konusunda kuyumcularla rekabet edemezler” Görüşüne Katılma Durumu**

İşletmenin faaliyet süresi ile bankalar fiyat konusunda kuyumcularla rekabet edemezler görüşü arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 40,699$ ;  $sd = 12$ ;  $P = 0,000$ ).

1-3 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %66,7'si, 4-6 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %100,0'ı, 7-9 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %100,0'ı, 10 yıl ve üzeri süredir faaliyet gösteren işletmelerin %82,2'si bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir.

• **Faaliyet Süresine Göre “Bankalar, bozdurulan altınlara doğru fiyat veremez” Görüşüne Katılma Durumu**

İşletmenin faaliyet süresi ile bankalar, bozdurulan altınlara doğru fiyat veremez görüşü arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 50,821$ ;  $sd = 12$ ;  $P = 0,000$ ).

1-3 yıl arası faaliyet gösteren genç işletmelerin %66,6'sı bu görüşe katılmadıklarını, 10 yıl ve üzeri süredir faaliyet gösteren tecrübeli işletmelerin %78,5'i bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir.

• **Faaliyet Süresine Göre “Vatandaşın, altını daha yüksek fiyattan almalarına sebep olur” Görüşüne Katılma Durumu**

İşletmenin faaliyet süresi ile vatandaşın, altını daha yüksek fiyattan almalarına sebep olur görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 25,145$ ;  $sd = 12$ ;  $P = 0,014$ ).

1-3 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %66,7'si, 4-6 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin

rin %100,0'ı, 10 yıl ve üzeri süredir faaliyet gösteren işletmelerin %79,4'ü bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir. 7-9 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %50,0'ı bu görüşe katıldığı, %50,0'ı katılmadığı yönünde cevap vermiştir.

• **Faaliyet Süresine Göre “Yastık altı altınlarının ekonomiye kazandırılmasını sağlar” Görüşüne Katılma Durumu**

İşletmenin faaliyet süresi ile yastık altı altınlarının ekonomiye kazandırılmasını sağlar görüşü arasında anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 24,716$ ;  $sd = 12$ ;  $P = 0,016$ ).

1-3 yıl arası faaliyet gösteren genç işletmelerin %66,7 gibi büyük bir çoğunluğu bu görüş hususunda kararsız kalmıştır. 4-6 yıl arası faaliyet gösterenlerin %75,0'ı bu görüşe katıldıklarını, 7-9 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %100,0' ve 10 yıl ve üzeri süredir faaliyet gösteren işletmelerin %59,8'i bu görüşe katılmadıklarını bildirmişlerdir.

• **Faaliyet Süresine Göre “Vatandaşın, bankayla pazarlık yapma imkânı yoktur” Görüşüne Katılma Durumu**

İşletmenin faaliyet süresi ile vatandaşın, bankayla pazarlık yapma imkânı yoktur görüşü arasında çok anlamlı bir ilişki vardır ( $\chi^2 = 46,865$ ;  $sd = 12$ ;  $P = 0,000$ ).

1-3 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %66,6'sı, 4-6 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %100,0'ı, 7-9 yıl arası faaliyet gösteren işletmelerin %100,0'ı, 10 yıl ve üzeri süredir faaliyet gösteren işletmelerin %97,2'si bu görüşe katıldıklarını bildirmişlerdir.

## SONUÇ

Altın enflasyona, hisse senedi piyasalarındaki düşüşlere ve diğer belirsizliklere karşı her zaman güvenli bir yatırım aracı olarak görülmüş, aynı zamanda geleneksel takı olarak kullanılması, süs eşyası olarak kullanılması gibi özellikleri ülkemizdeki önemini korumuştur. Cumhuriyet altını ise tüm altın çeşitleri içinde çok önemli bir miktar ve yere sahiptir. 31.01.2013 tarihinde yürürlüğe giren “Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik” ile birlikte cumhuriyet altını sadece kuyumcular tara-

findan değil, bankalar tarafından da satılabilecektir. Bu çalışmada kuyumculuk sektörü çalışanlarının bu yönetmelikte yapılan değişikliklerle ilgili bakış açılarına yönelik anket yapılmıştır.

Anket sonuçlarına genel olarak bakıldığında kuyumculuk sektörü çalışanları, cumhuriyet altını alım satım işinin sadece kuyumcular tarafından yapılması gerektiğini bildirmişlerdir. Bununla birlikte bankaların çalışma yapısı nedeniyle vatandaşın bu işten zararlı çıkacağı yönünde görüş bildirmişlerdir. Buna karşın kuyumcuların, bankaların gram altın alıp satmasında bir sakınca görmemesi dikkat çekicidir. Bankaların cumhuriyet altını alım satım işini yapmalarının kuyumcuların işi çıkarmalarına sebep olmayacağını belirtmişlerdir. Bu durumun istihdam noktasında bir olumsuzluk oluşturmayacağını söylemek mümkündür. Yine bu değişikliğin ekonomiye katkı sağlayacağı veya sağlamayacağı görüşleri, işlerini etkileyebileceği görüşleri arasında net bir ayırım yoktur. Ayrıca ankete ek olarak konuyla ilgili görüş beyan eden kuyumcular, bankaların nöbet sistemi olmadığını bu nedenle hafta sonu altın satımı yapamayacaklarını, kendilerinin tanıdık müşterilerine veresiye altın satımı yaptıklarını fakat bunun bankalar tarafından gerçekleştirilemeyeceğini bildirmişlerdir. 31 Ocak 2013 tarih ve 28545 sayılı resmi gazetede yayınlanan “Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik”teki değişikliklerle ilgili olarak kuyumculara yönelik yapılan bu uygulama, yönetmeliğin diğer muhatapları olan bankalar ve vatandaşlara da yapılarak sonuçları değerlendirilip geliştirilebilir.

## Kaynakça

- ASLAN, Sinan; (1999), *Altın ve Altına Dayalı İşlemler Muhasebesi*, İstanbul Altın Borsası Yayınları – 3, İstanbul.
- AYTOĞU, K.Rasim (1996), “İstanbul Gold Exchange As An Emerging Gold Trade Center of the Near East”, *International Gold Markets Conference*, İstanbul, 15–16 October.
- ÇITAK, Serdar; (2006), *Altın (24 Ayar'ın Hikâyesi)*, 2. Bs., Düş Yıldızi Yayınları. Ankara
- DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI; (2007), *Finansal Hizmetler (Mali Piyasalar, Finans Kurumları, Bankacılık, Sigortacılık)*, Ankara.
- ERTUNA, Özer (1994). “The Liberazation of Turkey's Gold Market, World Gold Council”, *Research Study*, No:7.
- İSTANBUL ALTIN BORSASI; (1999), *Türk Finans Sektöründe İstanbul Altın Borsası*, İstanbul Altın Borsası Yayınları – 1, İstanbul.

ÖZER, Hüseyin; (2004), *Nitel Değişkenli Ekonometrik Modeller Teori ve Bir Uygulama*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

T.C. YASALAR (11.08.1962), 1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu, 17 Sayılı Karar.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ EKONOMİ BAKANLIĞI; (2012), *Altın Mücevherat Sektörü, Sektör Raporları*. Ankara.

<http://www.iab.gov.tr/Veriler/data/veri041.pdf> Erişim tarihi: 25.03.2013.

[http://www.darphane.gov.tr/tr/content.php?parent\\_id=1438&content\\_id=1438](http://www.darphane.gov.tr/tr/content.php?parent_id=1438&content_id=1438) Erişim Tarihi: 20.03.2013.